

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Αχαρνών 2, 10432 Αθήνα, Τηλ. 210-2124331, Fax: 210-2124524

Αθήνα, 17.09.2020
Αριθμ. Πρωτ.: 119/50986

Προς:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Αναφορών

ΘΕΜΑ: «Κατασκευή φράγματος Αλμωπαίου Καλής Ν. Πέλλας»

ΣΧΕΤ:
1. Η ΠΑΒ 701/13-2-2020
2. Η ΠΑΒ 713/13-2-2020
3. Η ΠΑΒ 752/28-2-2020

Απαντώντας στις παραπάνω Αναφορές που κατέθεσαν οι Βουλευτές **κ.κ. Γ. Καρασμάνης, Β. Βασιλειάδης** και **Δ. Σταμενίτης**, για τα θέματα της αρμοδιότητάς μας, σας πληροφορούμε τα εξής:

Η «ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΑΛΜΩΠΑΙΟΥ (ΚΑΛΗΣ) Ν. ΠΕΛΛΑΣ» εκπονείται με μέριμνα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (αρμόδια η Διεύθυνση Τεχνικών Έργων και Αγροτικών Υποδομών), με αντικείμενο τη σύνταξη προμελέτης, οριστικής μελέτης και τευχών δημοπράτησης για την κατασκευή φράγματος επί του ποταμού Αλμωπαίου (Καλής) στο Νομό Πέλλας. Σκοπός του έργου είναι η δημιουργία ταμιευτήρα για την άρδευση γεωργικών εκτάσεων των ευρύτερων περιοχών της πεδιάδας Θεσσαλονίκης και την ενίσχυση της οικολογικής παροχής στην περιφερειακή τάφρο Θεσσαλονίκης. Η μελέτη θα περιλαμβάνει τη διερεύνηση των συνθηκών κατασκευής του φράγματος με την εκτέλεση των απαιτούμενων ερευνητικών εργασιών και την εκπόνηση των αντίστοιχων υποστηρικτικών μελετών, όπως υδρολογικών, τοπογραφικών, γεωλογικών, υδρογεωλογικών, γεωτεχνικών, περιβαλλοντικών και οικονομικής σκοπιμότητας.

Η εν λόγω μελέτη ανατέθηκε στη σύμπραξη των γραφείων μελετών «ΡΟΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ Α.Ε.-ΥΔΡΟΔΟΜΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ Ε.Π.Ε.-INTEGER Α.Ε.-NERCO-N. ΧΛΥΚΑΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ Α.Ε.Μ.-GUD GEOTECHNIC UND DYNAMIC GmbH» κατόπιν διεθνούς διαγωνισμού. Με τη σχετική σύμβαση υπεγράφη το Ιδιωτικό Συμφωνητικό ποσού 1.895.234,64 ευρώ (με ΦΠΑ) στις 27/5/2013, ενώ στις 4/12/2014 υπεγράφη τροποποιητικό συμφωνητικό για την υποκατάσταση της εταιρείας NERCO Α.Ε. στην κατ. 23 των γεωργικών μελετών από τον μελετητή Γεώργιο Παπανικολάου, Γεωπόνο (λόγω συνταξιοδότησης του Γεωπόνου της NERCO Α.Ε.).

Συνοπτικά, η εξέλιξη της μελέτης του Φράγματος έχει ως εξής:

Αρχικά εγκρίθηκαν τα προγράμματα υποστηρικτικών μελετών (Γεωτεχνικά, Γεωλογικά και Τοπογραφικά Α' φάσης) της εν λόγω μελέτης. Σημαντικά θέματα τα οποία, μεταξύ άλλων, τέθηκαν στην εγκριθείσα εισηγητική έκθεση, βάσει των οποίων καταστρώθηκε και το πρόγραμμα των μελετών της Α' φάσης, ήταν:

- Η αναγκαιότητα διερεύνησης της δυνατότητας κατασκευής στις δύο εναλλακτικές θέσεις του άξονα του φράγματος που πρότεινε η μελέτη Γρ. Δοξιάδη από γεωλογική/γεωτεχνική άποψη, αλλά και από λοιπούς περιορισμούς (π.χ. αρχαιολογία).
- Η διερεύνηση του τύπου του φράγματος που πρέπει να εφαρμοστεί.
- Η αναγκαιότητα επαναξιολόγησης των πλημμυρικών παροχών σχεδιασμού των έργων και η οριστικοποίηση αυτών.
- Η περιβαλλοντική αδειοδότηση του έργου σε δύο (2) στάδια: Προκαταρκτικός Προσδιορισμός Περιβαλλοντικών Απαιτήσεων (ΠΠΠΑ) και Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ), σύμφωνα με τον ν. 4014/2011 (Α'209), όπως προβλεπόταν άλλωστε από το ΦτΕ. Επίσης, η αναγκαιότητα εκπόνησης Μελέτης Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης κατά τη φάση της ΜΠΕ, σύμφωνα με τον ν. 4014/2011.

Με τη με αριθ. πρωτ. 3306/100160/13-8-2013 Απόφαση ΥΠΑΑΤ εγκρίθηκαν η Εισηγητική Έκθεση και το Πρόγραμμα Ποιότητας Μελέτης, καθώς και τα προγράμματα: α) των Γεωτεχνικών ερευνών Α' φάσης, β) των Γεωλογικών εργασιών Α' φάσης και γ) των Τοπογραφικών εργασιών της εν λόγω μελέτης.

Με τη με αριθ. πρωτ. 4821/162676/22-12-2014 Απόφαση ΥΠΑΑΤ έγινε η έγκριση της Γεωργικής Μελέτης και των παρακάτω Υποστηρικτικών Μελετών, για τις ανάγκες της Προμελέτης, της μελέτης αυτής: α) Τοπογραφικής Μελέτης (πλην κτηματολογίου), β) Γεωλογικής Μελέτης Α' φάσης και γ) Γεωτεχνικών Μελετών και ερευνών Α' φάσης.

Με τη με αριθ. πρωτ. 4855/163408 /23-12-2014 Απόφαση ΥΠΑΑΤ έγινε η έγκριση της Προμελέτης των Υδραυλικών και της Προμελέτης των Η/Μ έργων, καθώς και της Έκθεσης γενικής διάταξης αρδευτικών έργων (Υδραυλικής και Η/Μ) της εν λόγω μελέτης.

Κατόπιν σχετικών επικοινωνιών με τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΥΠΕΝ), η αρμόδια Διεύθυνση Τεχνικών Έργων και Αγροτικών Υποδομών του ΥΠΑΑΤ αποφάσισε την παύση της διαδικασίας ΠΠΠΑ και την εκπόνηση απευθείας ΜΠΕ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον ν. 4014/2011, και απέστειλε την Α.Π. 4388/150190/25.11.2014 εντολή έναρξης εκπόνησης ΜΠΕ.

Μετά από σχετικές συναντήσεις και αλληλογραφία, ο Ανάδοχος απεδέχθη τη διαδικασία αυτή (τροποποίηση σύμβασης) και δεσμεύτηκε με σχετικό έγγραφό του για την υποβολή της ΜΠΕ εντός του 2014 και την υποβολή της Μελέτης θραύσης φράγματος και διόδευσης πλημμυρικού κύματος μέχρι τις 20-01-2015.

Ο Ανάδοχος, με το από 22-12-2014 έγγραφό του, υπέβαλλε την ΜΠΕ στην αρμόδια Διεύθυνση Τεχνικών Έργων και Αγροτικών Υποδομών του ΥΠΑΑΤ, η οποία και τη διαβίβασε την ίδια ημέρα στη Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης του ΥΠΕΝ. Στη συνέχεια, ο Ανάδοχος, με τα από 20-01-2015 και 23-01-2015 έγγραφά του, υπέβαλε εμπρόθεσμα τη Μελέτη θραύσης φράγματος και διόδευσης πλημμυρικού

κύματος, καθώς και τη μελέτη της Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης, οι οποίες διαβιβάστηκαν στις 27-01-2015 από τη Διεύθυνση Τεχνικών Έργων και Αγροτικών Υποδομών του ΥΠΑΑΤ στη Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης του ΥΠΕΝ. Η τελευταία πιστοποίησε την πληρότητα της ΜΠΕ και απέστειλε στις 04-03-2015 αντίγραφα αυτής στους συναρμόδιους φορείς προς γνωμοδότηση.

Με την αριθμ. πρωτ. οικ. 8410/24-04-2018 (ΑΔΑ: 6ΑΘΞ4653Π8-ΕΩΚ) Απόφαση του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας εκδόθηκαν οι περιβαλλοντικοί όροι για το φράγμα Αλμωπαίου (Καλής) Ν. Πέλλας.

Στη συνέχεια, δόθηκαν εντολές για την εκπόνηση της Γεωτεχνικής και Γεωλογικής μελέτης Β' φάσης, για τις ανάγκες της Οριστικής μελέτης του φράγματος. Κατά την εκτέλεση όμως των Γεωτεχνικών Εργασιών Β' Φάσης, ο Ανάδοχος γνωστοποίησε στη Διεύθυνση Τεχνικών Έργων και Αγροτικών Υποδομών του ΥΠΑΑΤ ότι για τη διάνοιξη της οδού πρόσβασης στις θέσεις των γεωτρήσεων απαιτείται μελέτη δασικής οδοποιίας, σύμφωνα με τη σχετική αλληλογραφία που είχε με το Δασαρχείο Έδεσσας και κατά την εκτέλεση των εργασιών αυτών, σύμφωνα με σχετικό έγγραφο της Εφορείας Αρχαιοτήτων Πέλλας, απαιτείται η παρακολούθηση από συμβασιούχο αρχαιολόγο που θα υποδείξει η Εφορεία. Επιπλέον, από τους επιβαλλόμενους περιβαλλοντικούς όρους προκύπτει η απαίτηση εκπόνησης νέων μελετών (Μελέτη για την κατασκευή έργων προστασίας της ιχθυοπανίδας και Σχέδιο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης), καθώς και συμπληρωματικές Τοπογραφικές και Γεωτεχνικές εργασίες – μελέτες (πλέον του συμβατικού αντικείμενου).

Επειδή οι προαναφερθείσες εργασίες δεν περιλαμβάνονται στο συμβατικό αντικείμενο της εν λόγω μελέτης, ο Ανάδοχος της μελέτης με το με αρ. πρωτ. 476/GR 07-13/07-06-2019 έγγραφό του υπέβαλε τον 1ο Συγκριτικό Πίνακα (ΣΠ) συνοδευόμενο από την απαιτούμενη συμπληρωματική σύμβαση ποσού περίπου 160.000,00 ευρώ και από Πρωτόκολλο Κανονισμού Τιμών Μονάδας Νέων Εργασιών (ΠΚΤΜΝΕ). Ο εν λόγω 1ος ΣΠ εγκρίθηκε με την με αρ. πρωτ. 33/3760/08-01-2020 και η συμπληρωματική σύμβαση υπογράφηκε στις 20-02-2020. Μετά την υπογραφή της συμπληρωματικής σύμβασης, ο Ανάδοχος υπέβαλε με το από 28-04-2020 έγγραφό του την Μελέτη Δασικής Οδοποιίας, η οποία προωθήθηκε άμεσα από τη Διεύθυνση Τεχνικών Έργων και Αγροτικών Υποδομών του ΥΠΑΑΤ, με το από 20-05-2020 έγγραφο, στο αρμόδιο Δασαρχείο Έδεσσας για την απαιτούμενη έγκριση ενώ υπεβλήθηκε, επίσης από τον ανάδοχο, με το από 04-06-2020 έγγραφό του, το Σχέδιο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης, το οποίο έχει προωθηθεί με το από 02-07-2020 στην αρμόδια διεύθυνση του Υπουργείου Περιβάλλοντος για έγκριση.

Σημειώνεται ότι, η τελευταία χορηγηθείσα προθεσμία ολοκλήρωσης της μελέτης ήταν η 15η-09-2020. Όμως, ο Ανάδοχος έχει υποβάλει αίτημα παράτασης έως τον Σεπτέμβριο του 2021 και έχουν κινηθεί οι διαδικασίες από τις αρμόδιες υπηρεσίες για τη χορήγησή της.

Όσον αφορά στη χρηματοδότηση της κατασκευής του φράγματος Αλμωπαίου (Καλής) Ν. Πέλλας, σημειώνεται ότι η Πράξη με τίτλο «Μελέτη φράγματος Αλμωπαίου (Καλής) Ν. Πέλλας» εντάχθηκε με την αριθμ. 4369/21-05-2009 Απόφαση της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του ΥΠΑΑΤ στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας (ΠΑΑ) 2007-2013, με προϋπολογισμό 3.400.000,00 €, όπου μετά τη δημοπράτησή της ο προϋπολογισμός της ανήλθε σε 1.895.232 € από

τον οποίο πληρώθηκε ποσό ύψους 897.377,25 €. Με την αριθμ. πρωτ. 4377/07-06-2016 Απόφαση της Ειδικής Υπηρεσίας Εφαρμογής (ΕΥΕ) του ΠΑΑ 2014-2020 η Πράξη συνεχίζεται με κωδικό ΟΠΣΑΑ 179602 στο Μέτρο 4, Υπομέτρο 4.3 του ΠΑΑ 2014-2020, με προϋπολογισμό 997.857,39 €. Σημειώνεται ότι, έως σήμερα έχουν γίνει πληρωμές ύψους 30.740 € στο ΠΑΑ 2014-2020. Με την αριθμ. 7778/25.11.2019 Απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αγροτικής Πολιτικής και Διαχείρισης Κοινοτικών Πόρων του ΥΠΑΑΤ τροποποιήθηκε η ανωτέρω απόφαση συνέχισης, με την προσθήκη 2^{ου} υποέργου για την 1^η Συμπληρωματική Σύμβαση της Μελέτης ύψους 177.135,96 €, για την άρτια και σύμφωνη με τους Περιβαλλοντικούς Όρους ολοκλήρωση της μελέτης.

Σχετικά, με την πρόταση κατασκευής υδροηλεκτρικού σταθμού στο φράγμα επί του ποταμού Αλμωπαίου (Καλής), αναφέρεται ότι αρμοδιότητα του ΥΠΑΑΤ βάσει του π.δ. 97/2017 «Οργανισμός Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων» (Α' 138) είναι η μελέτη και κατασκευή εγγειοβελτιωτικών έργων. Η ένταξη των έργων αυτών σε συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα γίνεται για εγγειοβελτιωτικούς – αρδευτικούς και μόνο σκοπούς και δεν είναι δυνατή η προσθήκη άλλης χρήσης, καθώς αυτό μπορεί να αλλάξει την επιλεξιμότητα της αντίστοιχης δαπάνης. Συνεπώς, τα έργα και οι μελέτες που εκπονούνται από το ΥΠΑΑΤ δεν μπορεί να είναι πολλαπλών σκοπών, διότι μπορούν να εξυπηρετήσουν μόνο εγγειοβελτιωτικές - αρδευτικές ανάγκες. Βάσει αυτού και εφόσον η εν λόγω μελέτη κατασκευής του Φράγματος του Αλμωπαίου ποταμού αφορά στη δημιουργία ταμιευτήρα με αποκλειστικό σκοπό την άρδευση γεωργικών εκτάσεων, το ΥΠΑΑΤ δεν έχει αρμοδιότητα.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΡΕΚΑΣ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών
- Γραφείο κ. Υπουργού
2. Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας
- Γραφείο κ. Υπουργού
3. Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων
- Γραφείο κ. Υπουργού
4. Βουλευτή κ. Γ. Καρασιμάνη
5. Βουλευτή κ. Β. Βασιλειάδη
6. Βουλευτή κ. Δ. Σταμενίτη